

מקלטים ציבוריים

כללי

1. בשל המצב המתוח בגבול הצפון בחודשים האחרונים, פנתה כבוד ראש המועצה למבקר המועצה וביקשה לערוך בדיקה של מידת מוכנות המקלטים הציבוריים בתחומי המועצה קדימה-צורן. כמו כן, התבקשה הביקורת לבדוק את מצבם של המקלטים הדו-תכליתיים הנמצאים באחריות המועצה ונמצאים בשימוש של גורמי חוץ.
2. קיומם של מקלטים ציבוריים בנוסף על מרחבים מוגנים במידה שתספק את צרכי כלל האוכלוסייה המאוימת ותחזוקתם השוטפת והתקינה הינם חיוניים ומשפיעים על יכולת העמידה של העורף מול איום שמטרתו לפגוע בחיי האוכלוסייה.
3. בעקבות לקחים שהופקו עוד במלחמת המפרץ הראשונה (שנת 1991) הוקם פיקוד העורף¹, ונקבע כי גוף זה יהיה בעל הסמכויות העיקריות להכין ולבצע את תכנית ההתגוננות האזרחית של אזרחי המדינה.
4. פיקוד העורף משמש כרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית², מה שנהוג לכנות "חוק הג"א" בנושא המקלוט (להלן – "חוק הג"א").
5. בחוק הנ"ל נקבע, כי האחריות להתקנת מקלטים ציבוריים ותחזוקתם, וכן להבטחת התקנתם של המקלטים הפרטיים ולתחזוקתם התקינה בידי בעליהם (בתים ומפעלים) מוטלת על הרשות המקומית.
6. דוח זה עוסק במידת מוכנותם של המקלטים הציבוריים לשעת חירום, תקצובם, התחזוקה השוטפת והשיפוצים שנערכים מעת לעת. כמו כן, דוח זה יציג סקירה של המסגרת הנורמטיבית ונהלי היערכות בחירום, תכניות עבודה, ציוד חירום במקלטים, מיגון וגישה לאנשים בעלי מוגבלויות.
7. עפ"י נתוני מחלקת בטחון במועצה כפי שנמסרו לביקורת - ברחבי המועצה נמצאים 16 מקלטים ציבוריים, מתוכם 11 מקלטים שמהווים כמקלט על פי התכלית והייעוד המקורי- כמחסה בעת מלחמה וחירום.
8. הביקורת נפגשה עם קב"ט המועצה, וכן עם עובד נוסף אשר הוא מוגדר כאחראי על המקלטים, על תחזוקתם ופתיחתם בשעת חירום. הביקורת ביצעה סיור מקיף במקלטים.

הביקורת נערכה בחודשים ינואר-פברואר 2019.

¹ פיקוד העורף הוקם בנובמבר 91 בהוראת וועדת שרים לענייני ביטחון לאומי.
² חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951

מחלקת הביטחון במועצה

1. מחלקת הביטחון כוללת מספר תחומי אחריות, בין היתר אבטחה יישובית, הפעלת וניהול המוקד העירוני ומערך הסיור, אבטחת מוס"ח (מוסדות חינוך). המוקד העירוני מעניק שירות זמין לתושבי המועצה בזמינות של 24/7 בנושאים כגון: בטיחות, חירום ובטיחות בדרכים.
2. במסגרת הביקורת בנושא המקלטים, נמסר לביקורת מספר נושאים בהם טיפלה המחלקה בתחום החירום הביטחון וכן חיזוק המוקד העירוני והמוקד הרואה (מערך המצלמות היישובי), התקנת מערך צופרים חדש ועוד.
3. בנושא המקלטים נמסר לביקורת כי בוצעו הפעולות כדלקמן:
  - א. הגדלת תקציב הג"א-הגדלת השתתפות התקציבית של הג"א מסכום שעמד בעבר על 330 אלף ₪ לסכום של 550 אלף ₪ בשנת 2019 – סכום אשר יוקצה לטובת שיפוץ והשמשמת המקלטים.
  - ב. פינוי המקלטים בבניינים המשותפים: וזאת במסגרת התקנת חוק עזר עירוני לפינוי המקלטים בבניינים המשותפים.
  - ג. פרסום מכרז לשיפוץ המקלטים: במועד הביקורת בוצע סיור קבלנים והכנת כתבי כמויות לצורך שדרוג כולל של המקלטים הציבוריים בישוב.
  - ד. שדרוג המקלטים טרם המכרז: כפי שנמסר לביקורת בישוב 11 מקלטים בהם הוחל בניקיון יסודי על מנת להשמיש אותם לחירום.

מקלטים ציבוריים

1. מקלט ציבורי עפ"י הגדרתו בחוק, הינו מקלט שלא נועד לבית מסוים או למפעל מסוים. בתקנות ההתגוננות האזרחית³ נקבע, כי על הרשות המקומית מוטלת האחריות לאחזקתם התקינה של המקלטים ושמירתם במצב תחזוקה המאפשר שהות של אזרחים בעת חירום בצורה נאותה וסבירה.
2. עפ"י נתוני מחלקת ביטחון בעת הביקורת נמצאים תחת תחום אחריותה 16 מקלטים. 11 מקלטים משמשים ליעודים – וזאת על פי רשימה מעודכנת שנמסרה לביקורת לאחר טיוטת הדוח. השטח הכולל של המקלטים הינו 700 מ"ר.

³ תקנות ההתגוננות האזרחית (השתתפות רשויות מקומיות), תשט"ז-1955.

3. ברישומי המועצה שנמסרו לביקורת לא מופיעים נתונים אודות כמות האנשים שיכולים סך המקלטים לקלוט במצב חירום ולא מופיעים נתונים אודות כמות האנשים בחלוקה לפי מקלט.

4. על פי רישומי המחלקה שנמסרו לביקורת, מספר המקלטים המשמשים כמקלטים דו-תכליתיים הינו 3 - על מקלטים אלה יורחב בפרק נפרד בהמשך.

אחזקת המקלטים בשגרה

1. עפ"י חוזר מנכ"ל משרד הפנים משנת 1997 (נובמבר 1997) על הרשות להעסיק שלושה עובדים על כל 80 מקלטים ציבוריים שבחזקתה, היות במועצה המקומית קדימה-צורן רק 16 מקלטים אין צורך באיש תחזוקה ייעודי. יחד עם זאת, לצורך ביצוע תחזוקה שוטפת של המקלטים יש צורך בחשמלאי, שרברב (אינסטלטור) צבע ואיש תחזוקה כללי.

2. בתקופה המבוקרת בין היתר ביצע אחראי פתיחת מקלטים שאוזכר לעיל את הפעולות הבאות:

- א. תחזוקה שוטפת.
- ב. צביעה ותחזוקה.
- ג. התקנת שלטי הכוונה וסימון.
- ד. הצבת מכלי המים והחלפת המים במיכל על פי התקן.
- ה. שאיבה של מים וניקוז בחודשי החורף.
- ו. טיפול בלוחות החשמל, בשקעי חשמל, קווי מתח ועוד.
- ז. חיבור וניתוק של קווי מים ברזים ונקודות מים אחרות במקלטים.

בדיקות גז ראדון – במצב בו המקלט משמש ככיתת לימוד לילדים ונוער

1. על פי הנחיות משרד החינוך: "הבטחת תנאים בטיחותיים במוסדות חינוך – רשימה מנחה לעריכת מבדק בבתי ספר, גני ילדים ופנימייה סעיף 1.17" - יש לבצע בדיקות גז ראדון במקומות או אזורים שנתגלה בהם גז ראדון וכן בכל מקרה שקיים מרתף או מבנה תת-קרקעי במוסד החינוך המשמש ילדים ובני נוער.

2. קב"ט המועצה מסר לביקורת, כי לא בוצעו מבדקי גז ראדון במקלטים ציבוריים בשנים האחרונות כלל, גם לא במקלטים דו-תכליתיים שמשמשים למטרות חינוך ותרבות והתכנסות.

הביקורת ממליצה, כי לאור הנחיות משרד החינוך ולנוכח העובדה שמקלטים דו-תכליתיים משמשים בין היתר לכינוס, לימוד ולפעילות חברתית של ילדים ונוער, על המועצה לבצע את הבדיקות כאמור בהנחיית משרד החינוך, או לחילופין יש לחייב את המחזיק - המתנ"ס - לבצע את הבדיקה התקופתית ולהמציא אישור תקינות למחלקת בטחון במועצה.

נוהל פתיחת המקלטים בשעת חירום

1. כפי שנמסר לביקורת, בשנים עברו הופקדו מפתחות המקלטים הציבוריים בידי אזרחים שהתגוררו בקרבת מקום. על אזרחים אלה הוטלה האחריות לפתיחת המקלטים בשעת חירום. בשנים האחרונות ולאור לקחי העבר, הוחלט על ידי פיקוד העורף להפקיד בידי עובד ייעודי את האחריות לפתיחת המקלטים בשעת חירום.

2. במחלקה לא קיים נוהל או הנחיות ייעודיות לפתיחת מקלטים בחירום. יצוין, כי הפתיחה הינה ידנית. יש מפתח מאסטר של המקלטים במחלקת ביטחון.

3. לביקורת נמסר דף עמדה שכותרתו אחראי מקלטים ציבוריים. דף זה לא מוכתר בשם נוהל, אינו נושא תאריך ולא ברור מי ערך אותו מתי ולאיזה מטרה הוא מיועד.

4. יצוין, כי פיקוד העורף זיהה כשל בנושא פתיחת מקלטים ציבוריים בחירום בשעות הערב והלילה. הצפי הוא, כי בעת משבר חמור הזמן הינו גורם קריטי, ולכן אנשי פיקוד העורף אפיינו את הצורך לפתיחת מקלטים מרחוק. לביקורת נמסר, כי פורסם מכרז התקשרות של המשרד לביטחון פנים, אך לאור קשיים משפטיים ועתירה לבג"ץ בנושא המכרז, המעבר לפתיחה מרחוק אינו זמין עדיין.

הביקורת בדעה, כי יש לאמץ נוהל המגדיר את סדר הפעולות שנצרכות לביצוע בחירום, הנוהל צריך לכלול את אנשי הקשר ואת הסדר המוצע לפתיחת מקלטים בצורה מהירה ובטוחה.

הביקורת בדעה, כי על הנוהל צריך להבחין בין הפעלה בשעות היום ושעות הלילה. תוך הנחה כי בשעות היום הפתיחה תהיה מהירה יותר. בשעות הלילה, כשהעובד האחראי נמצא בביתו, הביקורת בדעה, כי על הנוהל לקבוע מי הם העובדים האחראים על פי קרבת מגורים ובחלוקה לאזורים. כמו כן, יש לשקול העם ניידת הסיור אמורה להשתתף במאמצי הפתיחה או כל מנגנון אחר.

5. במהלך הביקורת נמצא, כי המפתחות נמצאים במוקד המועצה ולא אצל אחראי פתיחת מקלטים. עוד נמצא, כי חלק מהמפתחות למקלטים דו-תכליתיים וכן למקלט נוסף המשמש כמחסן ציוד עבור אגף שפ"ע לא נמצא בשליטת אחראי המקלטים ולא במוקד ואין לו כלל גישה למקלטים אלה.

הביקורת בדעה, כי גם במוקד וגם בשליטת אחראי המקלטים להיות גישה לצורכי בקרה ופיקוח לכל המקלטים הידועים ונמצאים באחריות המועצה וכן לפתיחה בשעת חירום.

עוד במהלך הביקורת, נמסר כי בוצע שכפול מפתחות גם למקלטים שנמצאים בשימוש המתנ"ס ומפתחות אלה נמסרו לאחראי המקלטים.

6. לביקורת נמסרה טיוטה של הסכם שימוש עליו אמורים לחתום מקבלי הנכס עם קבלת החזקה בו. לביקורת נמסר, כי נכון למועד הביקורת אף אחד מהגורמים שמשתמשים כיום במקלטים לא חתום על הסכם השימוש.

7. לגבי פינוי של מקלטים דו-תכליתיים, על הנהלת המועצה לקבוע מדיניות והנחיות פינוי המיטלטלין תוך זמן מוגדר. בהסכם השימוש שנמסר לביקורת נקבע זמן פינוי של שעתיים.

בשיחה שערכה הביקורת עם מנהל המתנ"ס נמסר לה, כי להערכתו מדובר בזמן פינוי סביר. וכי בזמן חירום יעבירו את הציוד מרחק קצר למבנה המתנ"ס שנמצא מעבר לכביש ברחוב בן צבי שם יאוחסנו המיטלטלין.

עוד נמסר לביקורת על ידי מנהל המתנ"ס, כי אין מניעה לחתום כבר כעת על הסכם שימוש. אך זאת בכפוף להסכמים שנחתמו בין המועצה לסוכנות ולמתנ"ס. הסכמים אלה הוצגו לביקורת. בהקשר זה יוער, כי הסכם האמנה בין המתנ"ס למועצה ולסוכנות היהודית הנקרא גם ה"הסכם המשולש" אינו נושא תאריך תחולה ואינו קובע מועד סיום.

הביקורת בדעה, כי המתנ"ס או משתמשי המקלטים אחרים אמורים להיות חתומים על הסכם שימוש מול המועצה. כמו כן, על המשתמשים להיות מודעים וכן לבצע תרגול עמידה ביעד פינוי של שעתיים או יותר מכך ככל ויקבע אחרת בנוהל. כמו כן, על מחלקת ביטחון לוודא כי המשתמש/המחזיק לא מציב ציוד בשטח העולה על 20% משטח המקלט וזאת על פי הוראות המשרד לביטחון פנים.

המצב הפיסי של המקלטים

1. הביקורת ביצעה סיור, הן במקלטים הרגילים שאינם בשימוש בשגרה, והן במקלטים דו-תכליתיים שנמצאים בשימוש בשגרה, על מנת ללמוד על מצבם הפיסי.

2. בין היתר נבדקו שילוט וסימון מוביל, שלמות מעברי הגישה, מכלי המים ועיגונם לקיר, הימצאות ושלמות ערכות עזרה ראשונה, שלמות מתקני יציאת החירום (סולמות), תקינות מערכת האוורור, תקינות משאבות הביוב, תקינות הכיורים, תקינות דלתות ההדף ושלמות הגומיות, תקינות והימצאות מעקות היכן שנדרש, שלמות הרצפה והקירות, שילוט וסימון

פנים, צבע בקירות, עובש וחלודה, לוחות החשמל ותקינות שקעי מתח 220 וולט, שירותים ותקינותם, הימצאות ערכות החירום במקלטים.

3. במקלטים הדו-תכליתיים נבדקו גם המיטלטלין הקיימים והאפשרות הסבירה להוציאם בהתראה של שעתיים על פי דרישת המועצה.

להלן להלן יובא פירוט של מצב המקלטים כפי שעלה בסיור המדגמי שערכה הביקורת ויצוינו חלק מהליקויים שנמצאו:

1. **מקלט מספר 15 – רחוב בר יהודה 16:** מקלט זה מיועד לשמש כמקלט דו-תכליתי (לפעילות נוער). נמצא, כי דלת החירום האמורה לשמש ליציאת חירום מרותכת למסגרת החלון ולא יכולה לשמש ליעודה. נמצא, כי ארון החשמל פתוח וחשמל גלוי בצורה מסכנת. שילוט וסימון מוביל לא נמצאו. אין דלת הדף. ואין תאורת חירום.

2. **מקלט מספר 10 – רחוב בן צבי 62א':** במקלט זה נמצא, כי דרכי הגישה למקלט נחסמו ע"י מבנה ארעי שנבנה על ידי השכנים בקרבת המקלט. מבואת הכניסה רוצפה באריחים ועליה הוקם מבנה ארעי בגודל 2 מ' על 3 מ' המשמש ככל הנראה כמחסן. נמצא, כי מערכת האוורור שבורה ותלויה על חוט חשמל ומעבר לכך שאינה עובדת היא מהווה סכנה בטיחותית ליושבי המקלט. נמצא עוד, כי התקרה מתקלפת ונושרת על הרצפה, המים מנותקים אין כלל ברזים בכיורים לא במקלחת ולא בשירותים, מערכת המים נותקה לחלוטין – הביקורת מעירה, כי הדבר מהווה ליקוי חמור ולא ניתן לשהות זמן ארוך במקלט בעת חירום.

3. **מקלט מספר 12- בן צבי 6 פינת רוזנבך:** במקלט זה נמצא, כי תושבי השכונה בנו מחסנים בצמוד למקלט, אך יחד עם זאת, דרכי הגישה החיצוניות נשארו פתוחות. 2 המחסנים שנבנו הינם מבנים ארעים, האחד מברזל נעול על בריח והשני מפלסטיק ככל הנראה משמשים כמחסנים. בכניסה למקלט הונחו שתי לוחות זכוכית גדולות החוסמות את הגישה והירידה למקלט ומהוות בפני עצמן סכנה בזמן שאנשים נמצאים במרוצה לתפוס מחסה.

4. **מקלט מספר 16- רחוב הרצל בתוך תחנת משטרת שדות:** מקלט זה נמצא באחריות המועצה, אך מבחינת המיקום שלו הוא נמצא במקום שלא מאפשר גישה בעת חירום. לביקורת נמסר, כי המועצה משלמת את החשמל של מקלט זה. מבנה זה בפועל משמש את תחנת המשטרה המקומית "שדות" לצרכיה בלבד. תחנת המשטרה הפכה את המקלט לארכיב וכן למחסן לציוד נשקים וציוד נוסף עבור משרתי התחנה. ולא ניתן באופן סביר ובהתראה קצרה להיכנס למבנה גם לא לנושאי משרה מטעם המועצה כל שכן לאזרחים מהישוב שלא יכולים להיות חשופים למידע משטרתי רגיש ולא לכלי הנשק שמאוחסנים במקום.

לגבי מקלט זה, הביקורת ממליצה, כי המועצה צריכה להפסיק לשלם את חשבון החשמל של המבנה, ולהוציאו מרשימת המקלטים המשמשים לחירום מכיוון שבמצבו הנוכחי לא יכול לשמש ככזה. כמו כן, יש להידבר עם משטרת "שדות" לגבי מסירה נכונה של המבנה.

5. **מקלט מספר 11 – בן צבי 62 ג':** בכניסה למקלט זה שכן שגר בקרבת מקום ריצף את דרכי הגישה והעמיד מחסן מבנה יביל בגודל 3X2 אשר חוסם את דרכי הגישה. תקרת המקלט מתקלפת וחלקי טיח נושרים על הרצפה. לדעת הביקורת מקלט זה אינו בטיחותי לשהות אנשים בזמן חירום במצבו הנוכחי. ראה תמונות בגוף הדוח.

להלן מצב מקלטים דו-תכליתיים שנבדקו:

א. **מקלט מספר 6 – בן צבי 61 בשימוש המתנ"ס.** ומשמש כחדר מוסיקה וחזרות לבני נוער. בסיור שערכה הביקורת לא נמצא מפתח למקלט זה. לאחר קבלת מפתח נוסף מהמתנ"ס ביצעה הביקורת סיור במקום. אחראי מקלטים לא הצליח להדליק את התאורה במקום. במקלט זה הוצבו כלי נגינה והגישה אליו טובה. המקלט ראוי לקליטת אנשים בחירום במצבו הנוכחי. יש לטפל בנושא החשמל ככל ונצרך תוך שיתוף פעולה עם המתנ"ס.

מקלט מספר 11 – בן צבי 62 ג'- מקלט המשמש את המתנ"ס. במקום נערך חוג טיסנאות. במקלט זה נמצא ציוד רב, בין היתר שולחנות וכסאות רבים מאוחסנים במקום, שולחן מרכזי שהוצב במרכזו של המקלט ותופס חלל רב, כמו כן במקלט זה נמצאים כלי עבודה חשמליים כמו מסור שולחן וכד' וחומר עבודה רב לצורך בניית טיסנים. הביקורת בדעה, כי במקלט זה יהיה קושי בפניו הציוד למקום חלופי תוך הזמן המינימאלי הנדרש הגם שמדובר בציוד יקר ערך.

ב. **מקלט מספר 14 – מעלה שלמה 14:** הביקורת סיירה במקלט זה אשר שימש את המתנ"ס בעבר ומוגדר כמקלט דו-תכליתי. הביקורת התרשמה כי לא ניתן להיכנס למקלט כלל המקלט הוצף בעבר וכיום יש עוד מים ברצפת המקלט המגיעה עד למדרגות הכניסה. במקלט אין חשמל ותאורה ולא ניתן יהיה להשתמש בו במצבו בשעת חירום. בגלל קשיי הגישה הביקורת לא בדקה את המקלט מבפנים.

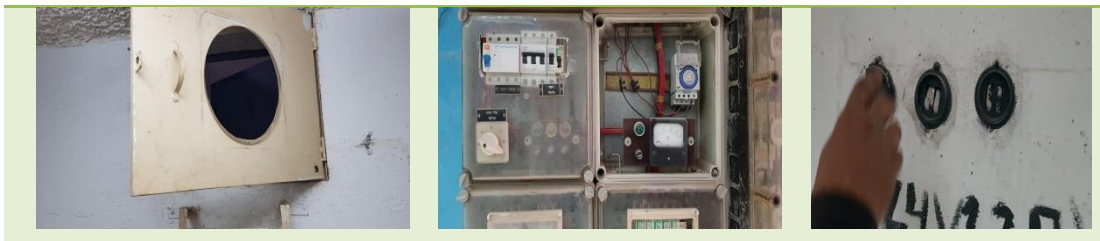
סיכום פרק המצב הפיסי של המקלטים:

1. הביקורת התרשמה, כי המצב התחזוקתי במקלטים הינו ברמת מוכנות שאינה מספקת.
2. בחלק מהמקלטים נחסמה הגישה המהירה על ידי מחוברים לקרקע או על ידי מיטלטלין.
3. ברוב המקלטים שהביקורת סיירה בהם אין מים זורמים כלל.

4. בחלק מהמקלטים הברזים נותקו ואין אפשרות להשתמש בכיורים, שירותים או מקלחות.
5. קיימים מקלטים שנמצא בהם עובש ורטיבות.
6. מכלי המים לא חוזקו לקיר כנדרש.
7. תאורת חירום לא מותקנת באף מקלט כנדרש. לא הותקן לחצן מצוקה המחובר למוקד המועצה.
8. הביקורת התרשמה, כי לאורך השנים בוצעו ע"י המועצה עבודות תחזוקה ושימור למוכנות המקלטים, אך העבודות שבוצעו אינם מספקות. לביקורת נמסר, כי מדובר במבנים ישנים מאוד (שנבנו לפני 50-60 שנה) ובשל כך מצבם התחזוקתי ירוד.
9. המקלטים הדו-תכליתיים שמשמשים את המתנ"ס במהלך היום נמצאים במצב תחזוקתי טוב יותר.

להלן צרור תמונות להמחשה של מצב המקלטים:

חשמל מסוכן או מתקני חשמל לא תקינים

ברזי מים כיורים ושירותים מנותקים מתשתית המים

דרכי גישה חסומות עם מבנים יבילים או מיטלטלין

ליקוי בטיחות כללים

ציוד לשעת חירום

1. על פי הנחיות ראש הג"א, יש לצייד כל מקלט ציבורי בערכה קבועה של פריטים. כל ערכה צריכה לכלול את הפרטים הבאים:
  - א. שלושה פנסי רנאור.
  - ב. מטף כיבוי.
  - ג. אביזרים נוספים (דלי, אלונקה וכד').
2. במטרה להבטיח זמינות של הציוד הנ"ל במצב שמיש בהגיע שעת חירום, ציוד זה מאוחסן במחסנים נעולים בקרבת המועצה. הביקורת בדקה את מחסני הציוד לחירום והתרשמה כי הציוד קיים והוא במצב מוכנות תקין.

מקלטים ציבוריים דו-תכליתיים

1. מתוך 16 מקלטים ציבוריים הנמצאים באחריות המועצה – (על פי רישומי המחלקה) נעשה שימוש כאמור ב-2 מקלטים באופן תדיר על ידי המתנ"ס העירוני.
2. בשל היות המקלטים נכסים עירוניים, ההקצאה והפיקוח על המקלטים הדו-תכליתיים, הינה באחריות המועצה.

3. יחידה עירונית המבקשת לעשות שימוש במקלט ציבורי לצרכיה, נדרשת להגיש טופס בקשה. לאחר קבלת אישור הנהלת המועצה יש לחתום על "פרוטוקול קבלת נכס" עם הגוף המקבל, אשר יכלול בין היתר את דרישות המועצה לפינוי תוך הזמן שנקבע וכן לשימור ולתחזוקה שוטפת של הנכס.

4. גוף חיצוני המבקש לעשות שימוש במקלט ציבורי לצרכיו, מחויב לעבור הליך סדור על פי נוהל הקצאות ולקבל אישורים מוועדת הקצאות (הקצאת מבנה) ומועצת הרשות. וכן מחויבת העמותה המקבלת בחתימת חוזה התקשרות עם המועצה, בכפוף להמצאת פוליסת ביטוח למבנה וצד ג', וכן העמדת ערבויות לפי דרישת המועצה טרם קבלת המבנה.

1. הביקורת בדעה, כי יש לקיים ועדת הקצאות בכל מצב של הקצאת נכס עירוני לצד שלישי/בעל עניין. הקצאה אך ורק לעמותה רשומה כדיון, מוסדרת כמלכ"ר (מוסד ללא כוונת רווח) ושמטרתיה נבחנו ונמצאו כעולים בקנה אחד עם מטרות והאינטרס של המועצה.

2. על המבקש לפנות בבקשה מסודרת לקבלת מבנה או קרקע ולציין את הערך המוסף ואת אופי השימוש כגון: חינוך, רווחה, חברה, דת, ספורט תרבות וכד'. על הנהלת המועצה וועדת הקצאות לדון בבקשה ולבחון ככל ויש מבנה פנוי ופעילות העמותה מתאימה על פי התבחינים המפורטים בנוהל ומקיימת תרומה לתושבים ניתן להתחיל בהליך ההקצאה.

3. על העמותה להמציא מסמכים לדוגמה:

א. מסמכי רישום עמותה.

ב. תקנון העמותה.

ג. דוחות כספיים.

ד. אישור ניהול תקין.

ה. אישור ניהול מלכ"ר.

4. לאחר אישור ההקצאה בוועדת הקצאות, פרוטוקול הוועדה מובא לאישור מועצת הרשות, רק לאחר אישור מועצת הרשות יש לחתום על חוזה שאילת נכס מוגבל בזמן. הסכם השאילה צריך לכלול את כלל ההתחייבויות של מקבלי ההקצאה, בין היתר חיוב בביטוח, תשלום חשמל ומים, פינוי הנכס וכיוצא.

סיכום

1. בשל המצב המתוח בגבול הצפון בחודשים האחרונים, פנתה כבוד ראש המועצה למבקר המועצה וביקשה לערוך בדיקה של מידת מוכנות המקלטים הציבוריים בתחומי המועצה קדימה-צורן. כמו כן, התבקשה הביקורת לבדוק את מצבם של המקלטים הדו-תכליתיים הנמצאים באחריות המועצה ונמצאים בשימוש של גורמי חוץ.
2. ברחבי המועצה נמצאים 16 מקלטים ציבוריים, מתוכם 11 מקלטים שמהווים כמקלט על פי התכלית והייעוד המקורי - כמחסה בעת מלחמה וחירום.
3. לא בוצעו מבדקי גז ראדון במקלטים ציבוריים בשנים האחרונות כלל, גם לא במקלטים דו-תכליתיים שמשמשים למטרות חינוך תרבות והתכנסות. לאור הנחיות משרד החינוך ולנוכח העובדה שמקלטים דו-תכליתיים משמשים בין היתר לכינוס, לימוד ולפעילות חברתית של ילדים ונוער, על המועצה לבצע את הבדיקות כאמור בהנחיית משרד החינוך, או לחילופין יש לחייב את המחזיק - המתנ"ס - לבצע את הבדיקה התקופתית ולהציא אישור תקינות למחלקת בטחון במועצה.
4. נמצא, כי לא כל המפתחות נמצאים אצל אחראי פתיחת מקלטים. חלק מהמפתחות למקלטים דו-תכליתיים וכן למקלט נוסף המשמש כמחסן ציוד עבור אגף שפ"ע לא נמצא בשליטת אחראי המקלטים ולא במוקד ואין לו כלל גישה למקלטים אלה.
5. עוד במהלך הביקורת, נמסר כי בוצע שכפול מפתחות גם למקלטים שנמצאים בשימוש המתנ"ס ומפתחות אלה נמסרו לאחראי המקלטים.
6. לביקורת נמסרה טיוטה של הסכם שימוש עליו אמורים היו לחתום מקבלי הנכס - המתנ"ס עם קבלת החזקה בו. נכון למועד הביקורת לא נחתם הסכם השימוש.
7. הביקורת התרשמה, כי המצב התחזוקתי במקלטים הינו ברמת מוכנות שאינה מספקת.
  - א. בחלק מהמקלטים נחסמה הגישה המהירה על ידי מחוברים לקרקע או על ידי מיטלטלין.
  - ב. ברוב המקלטים שהביקורת סיירה בהם אין מים זורמים כלל.
  - ג. בחלק מהמקלטים הברזים נותקו ואין אפשרות להשתמש בכיורים, שירותים או מקלחות.
  - ד. קיימים מקלטים שנמצא בהם עובש ורטיבות.
  - ה. מכלי המים לא חוזקו לקיר כנדרש.
  - ו. תאורת חירום לא מותקנת באף מקלט כנדרש. לא הותקן לחצן מצוקה המחובר למוקד המועצה.
  - ז. הביקורת התרשמה, כי לאורך השנים בוצעו ע"י המועצה עבודות תחזוקה ושימור למוכנות המקלטים, אך העבודות שבוצעו אינם מספקות. לביקורת נמסר, כי מדובר במבנים ישנים מאוד (שנבנו לפני 50-60 שנה) ובשל כך מצבם התחזוקתי ירוד.
  - ח. המקלטים הדו-תכליתיים שמשמשים את המתנ"ס במהלך היום נמצאים במצב תחזוקתי טוב יותר.